

Kỹ thuật trồng và chăm sóc hoa lan Cymbidium tại Đà Lạt

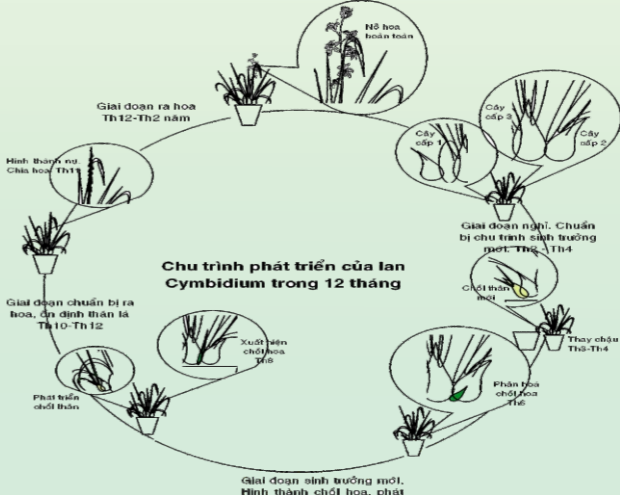
1. Các giai đoạn sinh trưởng trước khi ra hoa

Giai đoạn dưới 3 tháng tuổi	Giai đoạn từ 3 tháng đến 1 năm tuổi	Giai đoạn từ 1 đến 2 năm tuổi	Giai đoạn 2 đến 3 năm tuổi
<ul style="list-style-type: none"> - Cây giống có thể lấy từ cây tách chiết hoặc cây cấy mô. - Rửa sạch cây con cấy mô lấy từ ống nghiệm bằng nước ấm, ngâm trong dung dịch thuốc Kasuran 47 WP hay Curzate M8 2-3% vài phút, sau đó vớt ra, để ráo. - Trồng trong khay với giá thể là dớn mịn băm nhỏ, mật độ 300-500 cây/khay, khoảng cách 3x3x3 cm/cây. Giữ trong mát 3-4 tuần. - Tưới nhẹ 2-3 lần/ngày bằng bình phun. Không dùng phân bón trong thời gian này. - Đặt khay ở nơi có giàn che mưa và 30% ánh sáng trực tiếp, cách ly với khu vực trồng sản xuất. Lưu ý phòng chống các loại nấm bệnh thể (sên, nhớt...). - Khi cây bắt đầu có rễ thật, dùng DAP để phun qua lá 1 tuần/lần với liều dùng 10 gam/10 lít nước. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sau 3 tháng, cây ra rễ thật từ 3-5 cm thì chuyển sang trồng trong túi nilon có đường kính 10 cm. - Giá thể là dớn đã xé nhỏ, xơ dừa đã xử lý hay trấu đốt... - Tưới nhẹ 2-3 ngày/lần vào mùa khô. - Điều chỉnh giàn che dưới 50% ánh sáng trực tiếp. - Bón NPK có tỷ lệ 30-20-10 mỗi tháng 1 lần, liều lượng 1 gam/cây/lần bón. - Chú ý bón quanh thành chậu, không bón sát gốc. - Phun thuốc phòng trừ sâu bệnh 7-10 ngày/lần theo hướng dẫn khuyến cáo tùy tình hình thời tiết và bệnh cây. 	<ul style="list-style-type: none"> - Chuyển cây con từ túi nilon ra chậu đất hoặc chậu nhựa có đường kính 20-25 cm. - Lót đáy chậu bằng các vật liệu chậm hư mục và có độ thoát nước tốt như than gỗ, gạch vụn, đá bọt hoặc xốp với kích thước 1x2x3 cm. - Điều chỉnh ánh sáng giàn che bằng lưới đen để có ánh sáng trực tiếp 50%. - Bón NPK có tỷ lệ 20-20-20 mỗi tháng 1 lần, liều lượng 1-2 gam/lít giá thể/lần bón (tương đương 3-5 gam/chậu/lần bón), có thể bón trực tiếp hoặc phun qua lá. Bón quanh thành chậu, sau đó tưới nước ngay để tránh làm tổn thương bộ rễ. - Phun thuốc phòng trừ sâu bệnh 7-10 ngày/lần tùy tình hình thời tiết và bệnh cây. 	<ul style="list-style-type: none"> - Chuyển cây sang chậu có đường kính 30-40 cm để chuẩn bị bước vào thời kỳ khai thác hoa. - Lót đáy chậu khoảng 1/3 chiều cao bằng các loại vật liệu thoát nước tốt như than gỗ, gạch vụn, đá bọt... để tạo độ thông thoáng cho bộ rễ. - Điều chỉnh giàn che còn 50-60% ánh sáng trực tiếp. - Phun phòng định kỳ 15-20 ngày/lần các loại thuốc trừ sâu, bệnh. - Sử dụng phân bón cho lan trong giai đoạn này cần tính toán phù hợp với nhu cầu sinh lý của cây. Từ tháng 10 đến tháng 3 năm sau, sử dụng NPK 20-20-30. Từ tháng 4 đến tháng 8, sử dụng NPK 20-30-20 hoặc các loại phân NPK có chứa vi lượng, bón định kỳ 1 tháng/lần. Liều lượng 1-2 gam/lít giá thể/lần bón.
			
Cây sau ống nghiệm	Cây từ 3 tháng đến 1 năm tuổi	Cây 1-2 năm tuổi	Cây 2-3 năm tuổi

Kỹ thuật thay giá thể:

- + Để bộ rễ không bị tổn hại, nên tưới đẫm nước cho cây trước khi rút cây ra khỏi chậu.
- + Gỡ bỏ giá thể cũ, kiểm tra và cắt tỉa những phần rễ bị hư thối hoặc chết khô.
- + Rửa và ngâm bộ rễ từ 2-3 phút trong dung dịch xử lý nấm bệnh như dung dịch Benlate 20 gam/5 lít nước hoặc Rovral, Aliette 1-2 gam/lít nước. Để ráo nước sau 30 phút và tiến hành trồng mới.
- + Giá thể mới phải bảo đảm được yếu tố thông thoáng, giữ ẩm tốt, đã được khử trùng.
- + Đáy chậu cần được lót khoảng 1/3 chiều cao bằng các vật liệu thoát nước. Đổ vào 1 lớp giá thể mỏng, đặt cây vào giữa chậu và tiến hành đổ giá thể lên vào bộ rễ. Nén dần giá thể nhưng không quá chặt để giữ cho bộ rễ được ổn định trong thời gian đầu. Mặt giá thể cần thấp hơn thành chậu 1-2 cm và cao dần ở giữa, không vùi lấp giả hành.
- + Sau khi trồng, để chậu lan vào nơi râm mát, không tưới nước từ 7-10 ngày để cây khô các vết thương cắt tỉa và phát sinh rễ mới. Khi thấy chồi rễ mới hình thành thì tiến hành chăm sóc bình thường.

2. Sinh trưởng và phát triển trong 1 vụ hoa

Giai đoạn nghỉ (từ tháng 2 đến tháng 4)	Giai đoạn sinh trưởng mạnh (từ tháng 4 đến tháng 10)	Giai đoạn ra hoa (từ tháng 11 đến tháng 2 năm sau)
<ul style="list-style-type: none"> - Sau khi thu hoạch hoa, từ tháng 2 đến tháng 4, cây bước vào giai đoạn nghỉ để chuẩn bị cho một chu trình sinh trưởng mới. - Giai đoạn này chồi con bắt đầu hình thành và phát triển chủ yếu dựa vào nguồn dinh dưỡng của giả hành. <p>Hình thành chồi con</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nhu cầu về dinh dưỡng, ánh sáng và nước thấp. Ngưng bón phân, tưới nước ít, điều chỉnh giàn che còn 30-40% ánh sáng. - Đây là thời gian thích hợp để tiến hành thay chậu, loại bỏ giả hành già, tách chiết và thay đổi giá thể mới. - Đối với cây bị bệnh nặng nên loại bỏ hoàn toàn. - Thay giá thể mới sau khi đã sử dụng 2-3 năm đối với cây cắt cành và thay hàng năm đối với cây trưng bày chậu. Hoặc kiểm tra nếu thấy giá thể đã phân hủy từ 60-70% thì nên thay giá thể mới để bảo đảm cho cây sinh trưởng tốt trong năm tiếp theo. 	<ul style="list-style-type: none"> - Đây là giai đoạn cây ra rễ mới, chồi con, giả hành và lá phát triển mạnh. Nhu cầu phân bón, nước, ánh sáng rất cao. - Từ tháng 4 đến tháng 6: Là giai đoạn thân lá và bộ rễ tăng trưởng nhanh sau khi thay chậu. Cây yêu cầu lượng đạm cao. Sử dụng NPK 20-30-20. Liều lượng 1-2 gam/lít giá thể, bón 1 lần/tháng. - Từ tháng 6 đến tháng 10: Là giai đoạn phân hóa chồi hoa và xuất hiện chồi hoa ở nách lá. Cây có yêu cầu cao về phân bón, nhất là lân ở đầu giai đoạn và kali ở cuối giai đoạn. Sử dụng NPK 20-30-20. Liều lượng 1-2 gam/lít giá thể, bón 1 lần/tháng. Bổ sung thêm lân ở dạng bón lá. - Điều chỉnh giàn che còn 70-80% ánh sáng trực tiếp. Nếu có hiện tượng vàng lá có thể tạm thời che lại 40-50% ánh sáng trực tiếp trong 10-15 ngày. Tưới bổ sung nếu không mưa. - Theo dõi sự phát triển của chồi hoa, cắm cây đỡ chồi và thường xuyên uốn nắn nhẹ nhàng để chồi hoa phát triển ổn định. Cắt tỉa lá già, lá bị tổn thương và phun thuốc phòng trừ các loại nấm bệnh, sâu hại. - Các đối tượng nấm bệnh, sâu hại cần lưu ý: <ul style="list-style-type: none"> + Nấm bệnh: Gây thối củ, thối đọt, đốm vòng. + Sâu hại: Cần lưu ý nhận đỏ vì đây là đối tượng gây hại rất lớn cho bộ lá và ảnh hưởng đến chất lượng của cành hoa. + Phòng trừ các loại rầy, rệp: chích hút khi hoa bắt đầu nở bao. Đây là giai đoạn chồi hoa và các búp hoa còn non, rất dễ bị tổn hại do bị rầy, rệp chích hút làm mất giá trị. + Các loại nhuyễn thể: Sên, nhớt là hai đối tượng cắn phá rất mạnh đối với phát hoa, nụ hoa. <p>Bắt đầu xuất hiện chồi hoa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Giai đoạn này chồi hoa vươn rất nhanh, hoa nở từ tháng 12 đến tháng 2 năm sau. - Khi hoa chuẩn bị nở, nhu cầu phân bón và nước giảm, lượng ánh sáng trực tiếp cần dưới 50%. Sử dụng NPK 20-20-30 với liều lượng 1 gam/lít giá thể và thực hiện bón 1 lần/tháng. - Sau khi nở hoa hoàn toàn, cây lan Cymbidium đi vào giai đoạn nghỉ và bắt đầu cho một chu trình sinh trưởng cho vụ hoa kế tiếp.
<p>Chu trình phát triển của lan Cymbidium trong 12 tháng</p> 		
<p>Địa chỉ liên hệ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trung tâm Nông nghiệp thành phố Đà Lạt (Số 10 đường 3/4 - Đà Lạt) - Trung tâm ứng dụng KHCN Lâm Đồng (35 Trần Hưng Đạo - Đà Lạt) - Ông Nguyễn Văn Tới - ĐT: 0919 912 827 		
<p>(còn tiếp)</p>		
<p>(Tổng hợp từ kết quả chương trình ứng dụng, nhân rộng kết quả nghiên cứu KHCN đề tài "Ứng dụng kỹ thuật trồng lan Cymbidium theo hướng kiểm soát an toàn dịch bệnh tại Đà Lạt")</p>		